

Tummen ner i den interna debatten

På Ekologiska Lantbrukarnas debattforum har regelförslagen för klimat och djurvälstånd mött hård kritik.

BLAND MEDLEMMARNA i Ekologiska Lantbrukarna finns ett stort medvetande och engagemang om jordbrukets klimatpåverkan. Ändå blev det inte vägen för den regelremsiss på nya djurregler som KRAV släppte i mitten av januari.

Debatten har vid tidningens pressläggning bara börjat och mest handlat om regler för maximal genomsnittsalder på slaktdjur av idisslare samt inkalvningsålder och kalvningsintervall i dikoproduktionen.

Anledningen till regelförslaget är att idisslare repar växthusgasen metan, och genom att inte tillåta för extensiv uppfödning minska djurens livstid och därmed metangasutsläpp.

Helheten försvinner

Många ilska inlägg i debatten har handlat om faktiska hinder för att ha djuren slaktfärdiga inom gränsen, t ex skötselåtaganden av hagmarker och alvarbeten, stor andel naturbetesmark på gården, skärgårdsjordbruk med båtfrakt, spannmålsfria uppfödningssystem etc.

Men mest fokuserar inläggen på att regler om begränsade uppfödningstider bidrar till att skapa målkonflikter där en målsättning hotar andra och minst lika viktiga mål i lantbruket. Ekologiskt lantbruk handlar i grunden om att på bästa

sätt utnyttja platsbundna förutsättningar, och ett regelverk som blir alltför detaljerat och omfattande kan utesluta både gårdar och hela geografiska områden.

Klimatregler

Bakgrunden till att KRAV nu vill införliva klimatkriterier i regelverket är det klimatprojekt som KRAV och Svenskt Sigill med flera aktörer genomfört för att ta fram kriterier för en klimatmärkning. Svenskt Sigill har därefter infört en speciell klimatmärkning, även om de anslutna lantbrukarna fortfarande är mycket få. KRAV, däremot, beslutade efter mycket kritik mot projektet att inte införa en särskild klimatmärkning utan istället införliva klimatkriterier i sitt ordinarie regelverk. Detta budskap togs väl emot, och bordet var egentligen dukat för att förslaget skulle få producenternas gillande. Men så blev det alltså inte.

Marianne Schönning och Carina Andersson från Ekologiska Lantbrukarna har ingått i den arbetsgrupp som KRAV tillsatte för att ta fram förslaget till nya regler.

– Vårt uppdrag i regelarbetsgruppen var att så långt det var möjligt inkludera klimatprojektets kriterier i KRAVs förslag till nya djurregler, säger Marianne Schönning. En del

klimatkriterier kändes väldigt enkla och självklara att inkludera i KRAVs regler, t ex självförsörjningsgraden på foder, medan andra medförde frågetecken. Den kritik som nu framkommit i den interna diskussionen i Ekologiska Lantbrukarna har infallsvinklar som vi inte diskuterat i KRAVs regelarbetsgrupp.

Bra med öppen debatt

– Min slutsats, fortsätter Marianne, är att det är bra med breda demokratiska beslutsprocesser. Att samla synpunkter och erfarenheter från många håll är just det som är meningen med remissförfarandet. Förslag som visar sig inte vara tillräckligt genomtänkta ur alla aspekter måste naturligtvis arbetas igenom igen.

Marianne Schönning menar dock att det finns viktiga fördelar med att inkludera vissa klimatkriterier i KRAVs regler.

– Ja, inte minst för att vi då kan förebygga en diskussion där klimatmärkt ställs mot ekologiskt på samma sätt som lokalproducerat idag ställs mot eko. Som konsument ska man kunna välja KRAV-märkt och därmed på ett enkelt sätt veta att man får allt på en gång.

LENA KARLSSON

GLOBALG.A.P.

Certifiering

Certifiering av
lantbruk – trädgård
livsmedelsförädling

SMAK AB

www.smak.se
certifiering@smak.se
040-46 00 72 | 035-427 30
08-556 708 33

Röster i debatten

” Var inte de nya rönen att naturbetesmarker är kolsänkor? Ska vi straffas för att vi underhåller dessa istället för att pressa fram kött på intensiva foderstater baserade på plöjning och spannmålsodling?

” Det viktigaste för mig är etiken, kulturen, jag tycker det rimmar illa med KRAVs övriga regler.

” Det måste få finnas en mångfald av förhållanden mellan våra husdjur och människan.

” Jag efterlyser helhetsbedömningar där klimathänsyn är en del, men som inte ska göra så att KRAV-certifiering blir omöjlig för producenter som på andra sätt bedriver bra ekologisk och hållbar produktion. Det var väl just för helhetssynen som KRAV valde att inte gå fram med en separat klimatomärkning? Just att det inte finns en sanning och att kunskapsläget är rätt oklart på detta område talar väl för att man inte ska införa tvärstoppsregler av den karaktär som finns i remissmaterialet.

” Detta var det dummaste jag läst under hela KRAVs historia!

” Men det är viktigt att inte glömma bort (vilket alltför många räknenissar gör) att denna metan härrör ur biologiskt material som om det inte hade ätits upp hade förmultnat och antingen blivit CO₂ (aerob nedbrytning) eller metan (anaerob nedbrytning). Utan att vi fått nåt kött på köpet!

” Vi har alltid arbetat efter helhetstänk och påtalat felet med att

hantera ett miljömål i taget, liksom att miljömål får inte ställas mot varandra. Att ett sådant förslag kommer är ett underkännande av detta!

” Är det verkligen genomtänkt och vetenskapligt förankrat att intensivbetning och tillskott av kraftfoder är mera klimatsmart än foderintag på naturbetesmarker med längre uppfödningstid som följd? Eller är det bara ett allmänt tyckande?

” Självklart måste man som eko-bonde vara beredd att ompröva gamla metoder och ”sanningar”, men vi måste också se att det är olika typer av gårdar med olika förutsättningar som finns under KRAV-paraplyet. Det som förenar är att vi tar vara på de platsgivna resurserna och utvecklar våra gårdar efter de lokala förutsättningarna. Dessutom tar vi förstås till oss forskningsrön och anpassar vår verksamhet på bästa sätt, EFTER GÅRDENS FÖRUTSÄTTNINGAR, för att minimera näringsläckage, negativ miljö- och klimatpåverkan.

” Jag kan inte längre ha djuren på våra vidsträckta ört och artrika beten (kan då inte heller fullfölja mina åtagande vad gäller miljöstöden). Förutom en varierad kost ger naturbeten en mångfald av upplevelser för djuren – det kan jag inte längre ge dem. Alternativet är en fyrkant intensivodlad artfattig bevattnad åker med en kraftig tillförsel av näringsämnen, sån tur att det finns KRAV-godkända sådana. En lösning kan vara att tackorna endast får ha 1 lamm (vad gör jag med de andra 1-2 lammen?)

Många viktiga frågor

KRAVs regler utökas och skrivs om med jämna mellanrum. Den här gången är det flera heta frågor att ta ställning till, t ex

- Könssorterad sperma – föreslås tillåtet. Regel 5.3.10
- Vaccination mot galtlukt, s k immunokastrering, för att slippa kirurgisk kastrering av smågrisarna – föreslås tillåtet på prov. Regel 5.11.14
- Samvaro ko-kalv i mjölkbesättningar – föreslås två alternativ: ett dygn eller tre dygn. Regel 5.9.1
- Krav på att redovisa hälsoparametrar, regel 5.11.2 och upprätta en hälsoplan, regel 5.11.3
- Detaljerade och utökade krav kring utevistelse för alla djurslag. Regel 5.4

Bland alla förslag till klimatanpassning märks särskilt:

- Krav på ökad självförsörjningsgrad på foder, regel 5.7.1
- Krav på foderanalys och minimering av spill avsnitt 5.7.16
- Högsta slaktålder för nöt och lamm, regel 5.12.3
- Inkalvningsålder och kalvningsintervall för dikor, reglerna 5.3.16 och 5.3.17
- Kväveffektivitet för gris och värphöns och fodereffektivitet för fjäderfä, avsnitt 5.7.17.

Här hittar du KRAVs förslag

<http://www.krav.se/For-foretag/nyheter/Nya-djurregler-remissas/>

Ta del av debatten!

Du som är medlem i Ekologiska Lantbrukarna men ännu inte anmält dig till vårt interna debatt- och informationsforum Internposten, gör slag i saken nu. Skicka ett mail till kansliet@ekolantbruk.se så kan du både skriva själv och ta del av vad andra tycker.

Say potato,
say Agrico.

Ekologiskt certifierat potatisutsäde av Ovatio och Sava

Kompanigatan 1-2, S-553 05 Jönköping
Tel 036-37 20 40, Fax 036-37 20 47
info@agrimonordic.com www.agrimonordic.com

Napac / Owe Johansson
owe@raggarden.com
Tel: 0512-13 265 Mobil: 0708-11 32 65